

SCHOLAR INSTITUTE NEWSLETTER

ရည်ရွယ်ချက်

၁။ Scholar Institute အဖွဲ့အစည်း၏ (တစ်လတာ) လုပ်ငန်းစဉ် များအားလုံးကို Overview အနေဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်စေရန်နှင့် ထိုသို့ ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်းဖြင့် ရှေ့ဆက်လုပ်မည့် လုပ်ငန်းစဉ် များဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရန်။

၂။ Scholar Institute ၏ Program များမှ စီမံကိန်း ဧရိယာများတွင် လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်များ ကို Program များ အချင်းချင်းအကြား စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိ သဘောပေါက်နားလည်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချိတ်အဆက်မိမိဖြင့် ပိုမိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့ အစည်း၏ ရည်/မျှော်မှန်းချက် ပန်းတိုင်ကို ရောက်ရှိ နိုင်စေရန်။

၃။ Scholar Institute အတွင်းရှိ Finance Team, Logistic Team, Program Team များအကြား လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ အသိ ပညာဗဟုသုတများ၊ အတွေ့အကြုံများအား အချင်းချင်း မျှဝေနိုင်ကြစေရန်နှင့် ထိုသို့မျှဝေခြင်းဖြင့် Team များ အချင်းချင်းအကြား လုပ်ငန်းသဘောတရားများကို ပိုမိုသဘောပေါက်သိရှိ နားလည်လာပြီး၊ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမို မြင့်မားလာစေရန်။

October 2018

No.(6), Volume (1)

မာတိကာ

အောက်တိုဘာလအတွင်း SCHOLAR INSTITUTE ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ချက်များ

၁။ CIVIC EDUCATION PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၂။ GOVERNANCE PROGRAM မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

၃။ LOGIN ASIA ၏ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ QUENZEN ဖွဲ့တွင် ကျင်းပသော LEARNING VISIT AND EXPERIENCE CAPITALIZATION WORKSHOP အားတက်ရောက်ခြင်း

ဆောင်းပါးများ

၁။ စစ်မှန်တဲ့ ပညာရေးဆောင်ရွက်ချက်ကဘာလဲ (THE FUNCTION OF EDUCATION) - PART II မင်းထက်

၂။ မသန်စွမ်းသူများသည်လည်း လူမှုပတ်ဝန်းကျင်၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သည် မေဖူးမောင်(အေးမြတ်ကျော်)

၃။ စည်းကမ်းနှင့် လူ နိုးမြင့်ကြယ်

၄။ ဇွဲဖြိုးရေး သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ အပိုင်း(၃) ကိုနီ (AKYAB)

INFORMATION CORNER

1. HOTEL & GUEST HOUSE IN SITTWE

CAREER DEVELOPMENT TOOLS

1. INFORMATION RESOURCES WEBPAGES

CIVIC EDUCATION PROGRAM

မှ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

.STEP Democracy – ရှေ့သို့ ပြန်မာ Project

(က) Voter Education Trainings

Scholar Institute မှ မဲဆန္ဒရှင်အသိပညာပေးသင်တန်းများကို ရခိုင်ပြည်နယ် ရသေ့တောင်မြို့ နယ် တွင် အောက်တိုဘာလ အတွင်း၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

သင်တန်းတွင် မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူများ အနေဖြင့် သိရှိသင့်သည့် နိုင်ငံသား အသိပညာဗဟုသုတများ နှင့်တကွ ဆန္ဒမဲများ၏ အခန်းကဏ္ဍများ၊ ရွေးကောက်ပွဲနေ့ တွင် အရေးကြီးသော မဲပေးခြင်း၊ မဲစောင့်ကြည့်ခြင်း၊ မဲရေတွက်ခြင်း တို့ကိုပါ လေ့လာခွင့် ရခဲ့ကြပါသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းများအား ကျောက်တန်းကျေးရွာ၊ ဂူတောင်ကျေးရွာ နှင့် အရှေ့တောင်ရပ်ကွက် တို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ရာ ဖိတ်ကြားထားသော သင်တန်းသား သင်တန်းသူ စုစုပေါင်း ၁၈၀ နီးပါး တက်ရောက် ခဲ့ကြပါသည်။

မဲဆန္ဒရှင် အသိပညာပေး သင်တန်း တက်ရောက် ကြသူ များ

မဲပေး လေ့ကျင့်
ခန်းတွင် ပါဝင်သူ
တစ်ဦး

(ခ) မဲရုံးမှူး၊

ဒုမဲရုံးမှူးများအ

တွက် သင်တန်းများ ရသေ့တောင်မြို့ နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်

၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့ ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့် မဲရုံးမှူး၊ ဒုမဲရုံးမှူးများအတွက် ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သင်တန်းတစ်ခုကို ရသေ့တောင်မြို့ နယ် မေယုခန်းမ တွင် အောက်တိုဘာ ၆ ရက်နှင့် ၇ ရက်နေ့ ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ရာ Scholar Institute မှ စီမံကိန်းတာဝန်ရှိသူများလည်း သင်တန်းအား ပါဝင်တက်ရောက် ကူညီခဲ့ကြပါတယ်။

အဆိုပါ သင်တန်းသို့ ရသေ့တောင်မြို့ နယ်၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၂) အတွင်း ရှိ ရပ်ကွက် (၂) ရပ်ကွက် နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု စုစုပေါင်း (၄၆) ခုမှ မဲရုံးပေါင်း (၈၆) ခုတွင် မဲရုံးမှူး၊ ဒုမဲရုံးမှူးများအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် ကြမည့် ဆရာ၊ ဆရာမ စုစုပေါင်း (၁၇၂) ဦးတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ရခိုင်ပြည်နယ် ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါ်တင်လှိုင်မှ အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားစဉ်

တက်ရောက်လာသည့် ဧည့်သည်တော်များနှင့် သင်တန်းသား၊
သင်တန်းသူ ဆရာ ဆရာမများ

(ဂ) မင်းဘူးမြို့နယ်၊ စကျီမြို့နယ်၊ မကွေးတိုင်း

၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့၊ ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့် မဲရုံမှူး၊ ဒုမဲရုံမှူးများအတွက် ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို အောက်တိုဘာလအတွင်းတွင် မကွေးတိုင်း မင်းဘူးမြို့နယ် နှင့် စကျီမြို့နယ် တို့တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

မင်းဘူးမြို့နယ်တွင် သင်တန်း (၂) ပွဲ နှင့် စကျီမြို့နယ်တွင် သင်တန်း (၃) ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ရာ Scholar Institute မှ စီမံကိန်း တာဝန်ရှိသူများလည်း သင်တန်းအား ပါဝင်တက်ရောက် ကူညီခဲ့ကြပါသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းများသို့ မင်းဘူးမြို့နယ်နှင့် စကျီမြို့နယ် အတွင်းရှိ မဲရုံပေါင်း (၉၆) ရုံတွင် မဲရုံမှူး၊ ဒုမဲရုံမှူးများ အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြမည့် ဆရာ၊ ဆရာမ စုစုပေါင်း (၁၉၂) ဦးတို့ တက်ရောက် ကြပါသည်။

မင်းဘူးမြို့နယ် ရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိ တစ်ဦးမှ သင်တန်း ပို့ချစဉ်

မင်းဘူးမြို့နယ် ရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိ တစ်ဦးမှ သင်တန်း ပို့ချစဉ်

GOVERNANCE PROGRAM

မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ

Social Cohesion for Better Service Delivery in Rakhine Project မှ ဆောင်ရွက်ချက်များ

(က) Search For Common Ground နှင့် Scholar Institute တို့၏ ရရှိသည့်နယ်အတွင်း လုပ်ဆောင်နေသော စီမံချက် များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည့် Social Cohesion for better Services Delivery Project မှ နေ၍ Common Ground Approach Training အမည်ဖြင့် သုံးရက်တာ သင်တန်းများကို တောင်ကုတ်မြို့နယ်၊ ရမ်းဗြဲမြို့နယ်၊ ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ် နှင့် စစ်တွေမြို့နယ် တို့တွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ သင်တန်းများသို့ ဖိတ်ကြားထားသည့် အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများမှ လူငယ်လူရွယ်များ၊ မြို့ပေါ်ကျေးလက် ဒေသမှ လူငယ် လူရွယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြရာ အမျိုးသားလူငယ် ၂၈ ယောက် နှင့် အမျိုးသမီးလူငယ် ၂၉ ယောက် စုစုပေါင်း ၅၇ ယောက်တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း စီမံကိန်း မိတ်ဆက်ပွဲ (စစ်တွေ)

ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း စီမံကိန်း မိတ်ဆက်ပွဲ (ပုဏ္ဏားကျွန်း)

ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း စီမံကိန်း မိတ်ဆက်ပွဲ (တောင်ကုတ်)

ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း စီမံကိန်း မိတ်ဆက်ပွဲ (ရမ်းဗြီ)

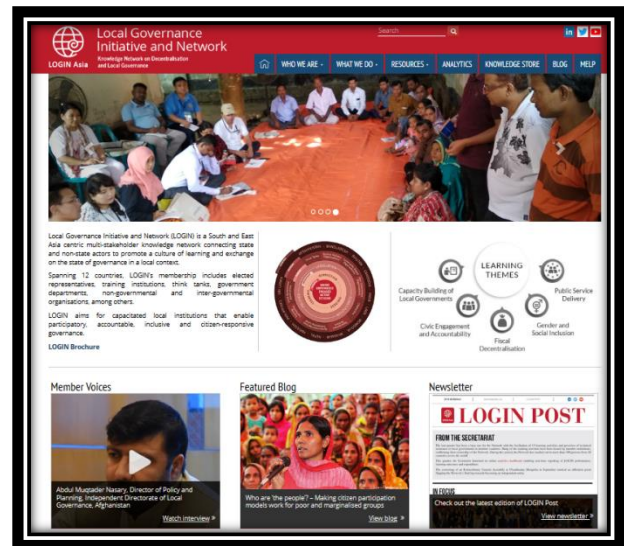
Responsible, Accountable, Inclusive Investment for Sustainable Development Project မှ ဆောင်ရွက်ချက်များ

ယခုလ၏ (၁၂)၊ (၁၃) နှင့် (၁၄) အောက်တိုဘာတို့တွင် ကျောက်ဖြူမြို့၌ “Learning Points Sharing Training of Constructive Engagement with Business and Government” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ ဆွေးနွေးပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများအကြား အတွေ့အကြုံမျှ ဝေစေခြင်း၊ တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုရှိသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတို့၏ သဘော သဘာဝကို သိရှိလာစေရန်၊ ချည်းကပ်မှု ပုံစံများ၏ အားသာချက် အားနည်းချက်များကို ကို နားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်၊ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများအကြား မဟာဗျူဟာမြောက်သော ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ရန် စွမ်းရည်ပြည့်ဝလာစေရန်၊ လက်ရှိကျောက်ဖြူဒေသအတွင်း အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်များအကြား ရှိ ဆက်ဆံရေးတွင် အခွင့်အလမ်းနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို ထုတ်ဖော်နိုင်ရန် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အဆိုပါ ဆွေးနွေးပွဲသို့ ကလသာ ကျေးရွာ၊ မဒေးကျွန်း၊ ပြားတေးကျေးရွာ၊ ဆေးမော်ကျေးရွာ စသည့် ကျေးရွာများ ဒေသခံများနှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ စုစုပေါင်း အရေအတွက် ၁၂၉ ဦးတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

LOGIN Asia ၏ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ Quenzen မြို့တွင် ကျင်းပသော Learning Visit and Experience Capitalization Workshop အား တက်ရောက်ခြင်း

www.loginasia.org

LOGIN (Local Governance Initiative and Network) Asia သည် learning Network အနေဖြင့် Capacity Building of Local Governments, Civic Engagement and Accountability, Fiscal Decentralization, Gender and Social Inclusion နှင့် Public Service Delivery စသည်တို့အား လေ့လာမှု နယ်ပယ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အတွေ့အကြုံများမျှဝေခြင်း၊ နည်းပညာ အထောက်အကူများ ပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့ကို လုပ် ဆောင်လျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် Online

Course အနေဖြင့် MELP – Member Engagement and Learning Platform အတွင်း လေ့လာနေကြသော နိုင်ငံအသီးသီးမှ အဖွဲ့ဝင်များအား ပိုမိုထိတွေ့သည့် လေ့လာမှု အခင်းအကျင်းတစ်ခု အနေဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲ တစ်ခုကို ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရှိ Center for Local and Regional Governance of the National College of Public Administration and Governance of the University of Philippines (CLRG – NCPAG – UP) ၌ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက် မှ ၁၇ ရက်နေ့အထိ ၃ ရက်တာ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ဆွေးနွေးပွဲတွင် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအသီးသီးရှိ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် လူငယ်များ၏ ပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မှု၊ လုပ်ဆောင်နိုင်မှု အခင်းအကျင်းများအား တင်ပြ လေ့လာခြင်း၊ ကောင်းမွန်သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများ အား ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ခြင်းများကို ဆွေးနွေးပွဲ ပထမနေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယ နေ့တွင်မူ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ၏ လူငယ်အင်အားစု ဖြစ်သော Sangguniang Kabataan (SK) လူငယ်ကောင်စီ နှင့် ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးပုံစံကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာန မှ တာဝန်ရှိသူများ မှ ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဆုံးနေ့တွင်မူ ကွင်းဆင်း လေ့လာမှု အနေဖြင့် Makati မြို့ရှိ လူငယ်များ၏ လုပ်ဆောင်နေသည့် လုပ်ငန်းရပ်များအားသွား

ရောက်လေ့လာကြပြီး LOGIN Asia Learning Network အနေဖြင့် နောက်ပြုလုပ်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းရပ်

များအား ဆွေးနွေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအသီးသီး အတွင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်လျက် သုံးရက်တာ ဆွေးနွေးပွဲအား အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။

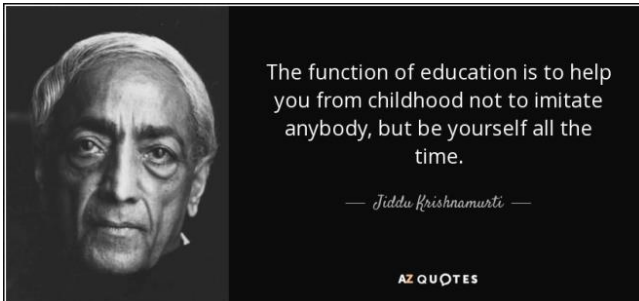
အဆိုပါ ဆွေးနွေးပွဲသို့ သီရိလင်္ကာ၊ အိန္ဒိယ၊ နီပေါ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဘူတန်၊ ပါကစ္စတန်၊ မြန်မာ၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ မွန်ဂိုးလီးယား၊ အာဖဂန် နစ္စတန်နှင့် ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံတို့မှ အဖွဲ့ဝင်များ စုစုပေါင်း ၂၅ ဦးတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ Spectrum Organization နှင့် Scholar Institute တို့၏ Social Accountability in Myanmar (SACC Myanmar) Project မှ တာဝန်ရှိသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

LOGIN Asia မှ MELP – Member Engagement and Learning Platform (Online Course) စိတ်ပါဝင်စားသူ ဝင်ရောက်လေ့လာ လိုသူများ အနေဖြင့် LOGIN Asia Web page ၏ MELP အောက်တွင် ဝင်ရောက်၍ အသင်းဝင်ကာ လေ့လာမှု အခွင့်အရေးများကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ LOGIN ASIA ကွန်ယက်အတွင်းတွင် နိုင်ငံ ၁၂ နိုင်ငံ ပါဝင်ပြီး ၎င်းအား the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) မှ အထောက်အပံ့ ပေးထားပါသည်။

ဆောင်းပါးများ ကဏ္ဍ

(မှတ်ချက်။ ။ ဤဆောင်းပါးများတွင်ပါဝင်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများသည် ဆောင်းပါးရှင်

များ၏ ယူဆချက်များသာဖြစ်ပြီး Scholar Institute ၏အဘော်များမဟုတ်ကြောင်းသိစေအပ်ပါသည်။)

စစ်မှန်တဲ့ ပညာရေး ဆောင်ရွက်ချက်က ဘာလဲ (The function of education) – Part II

*****

မင်းထက်

(မေလ ထုတ် Newsletter မှ အဆက် .....)

မျက်မှောက်ခေတ် ပညာရေးဆောင်ရွက်မှုဟာ ဆွေးမြဲဟောင်းနွမ်းနေသည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း ဘောင်ထဲမှာ အနေသားတကျ နေတတ်ဖို့ သာဖြစ်ပြီး၊ ကမ္ဘာသစ်တစ်ခုကို ရှာဖွေတွေ့ရှိဖို့၊ မတူကွဲပြားသော လူ့အသိုက်ဝန်း ဖန်တီးနိုင်ဖို့ လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လုံလောက်သောလွတ်လပ်မှုကို မပေးနိုင်သေးပေ။ ဤကဲ့သို့ လွတ်လပ်မှုမျိုးကို သင်ကိုတိုင် လိုလိုလားလားရှိရင် လက်တွေ့ ကျင့်သုံးရမည်။ သိလျက်မကျင့်သုံးနိုင်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ အ

တားဆီးမှုများကြောင်းပျက်စီးလွယ်တတ်သည်။

ဒီလိုကျင့်သုံးနေသူမှသာ ကိုယ်ရဲ့အမှန်တရားနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ရှာဖွေ နေခြင်းဖြစ်ပြီး၊ မိမိ၏ဉာဏ်ပညာကို တိုးမြှင့် ခြင်းလည်းဖြစ်သည် ဘဝကို ရှုထောင့်စုံ စွာနားလည်သဘောပေါက်မှုကမ္ဘာကြီးကိုတည်ငြိမ်စွာရင်ဆိုင်ရန်ထိရောက်သော နည်းလမ်းဟုဆိုရပေမည် ကျွန်ုပ်တို့သည် အတွေးခေါ် အဟောင်းတွေနဲ့ လူမှုရေးအရ အနေသားတကျ နေထိုင်နိုင်အတွက်မဖြစ်သင့်ပေ။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ နက်နက်နဲနဲဖြင့် ဟောင်းနွမ်း ဆွေးမြဲသည့်အယူဆတွေကိုအမြဲတစေဆန့်ကျင်တတ်ဖို့ လိုအပ်နေပြီ။

ဒီလိုဆန့်ကျင် တတ်သူတွေကသာ တကယ့်အမှန်တရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိမှာဖြစ်ပြီး၊ အစဉ်လာတွေနဲ့ အနေသားတကျ နေထိုင်လိုသော လူပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ လွန်စွာကွဲပြားသော ပုံစံကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ဒီလိုအခြေ နေကို ရရှိနိုင်ဖို့က စစ်မှန်တဲ့ မေတ္တာတရား ဆိုတာ ဘာလဲ ဘုရားသခင်ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတဲ့ အပေါ်မှာ အဆက်မပြတ် မေးခွန်းထုတ်နေရလိမ့်မည်။ အဆက်မပြတ် သတိပြုမိနေရမည်။ အမြဲမပြတ် သင်ယူနေရမည်။ ဒါမှတကယ်အမှန်တရားကို တွေ့ရှိနိုင်လိမ့်မည်။ အကြောက်တရား ကြီးစိုးနေပြီး မေးခွန်းထုတ်မနေဘူး၊ သတိပြုမနေဘူး၊ သင်ယူလေ့လာနေမှု ရှိမနေဘူးဆိုရင်၊ ဘာကိုမှ အလေးနက် သတိထား မိမည် မဟုတ်ချေ။

ပညာရေးဆိုတာ အတွင်းစိတ်သန္တာန်နှင့် အပြင်ပန်း သန္တာန် နှစ်ခုလုံးကို တည်ဆောက်ခြင်း ကိရိယာသာဖြစ်ပြီး၊ အကြောက်တရားက လူတွေရဲ့ လွတ်လပ်သည့် အတွေးခေါ်ကို လွယ်လင့်တကူ ဖျက်စီး ဝါးမျိုနိုင်သည်။ လူအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးနှင့် ၎င်းတို့မေတ္တာတရား ချဉ်နှောမှုတွေကိုပါ ဖျက်စီးပစ်လေ့ရှိသည်။

ရိုးရာအစဉ်လာတွေ အတွေးအခေါ် အဟောင်းတွေကို ဆန့်ကျင်လိုက်ရင် ကမ္ဘာကြီးဟာ ဗရမ်းဗတာ ဖြစ်သွားမလား စိုးရိမ်စိတ်တွေရှိကြလိမ့်မည်။ တကယ်

တော့မျက်မှောက်ခေတ်လူ့အသိုင်းဝန်းလည်းပရမ်းဗတာ ဖြစ်နေတုန်း ဆိုတာကို လက်ခံသင့်သည်။ အရာအားလုံး လုပ်ပြီး ခြောက်ပြစ်ကင် သဲလေးစင်မဟုတ်ပေ။ လူတွေ ချမ်းသာပျော်ရွှင်စွာနေထိုင်ရတဲ့အခြေနေလဲ မဟုတ်ပေ။ လူအချင်းချင်းတိုက်ခိုက်၊ဆန့်ကျင်ကြပြီး အဖျက်သဘော လုပ်ရပ်တွေကို ကျူးလွန်နေဆဲပင်၊ ဒီလိုရည်မှန်းချက် ကိုယ်စီဖြင့်၊ အဓိပ္ပါယ်မဲ့ ပြိုင်ဆိုင်မှု လုပ်နေခြင်းက၊ ကမ္ဘာ ကြီးဟာ ဗရမ်းဗတာ ဖြစ်ပြီးသားဆိုတာ ပြသနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒါကိုလူ့အသိုင်းဝိုင်း၏ စည်းကမ်းလို့ မိမိကိုယ် ကို မချုပ်လိုက်ပါနဲ့ ဒီလိုအဖြစ်သင့်ပါဘူး။

ရှာရာ၊ အမေရိကန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂမည်သည့် အင်အားကြီးနိုင်ငံဖြစ်စေ၊ကမ္ဘာကြီးဟာမမြဲခြင်းသဘော ၏ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တစ်ခုသာဖြစ်မှုသာ၊ဒီလိုအနိစ္စသဘော ကို မြင်လာနိုင်ရင် အရာအားလုံး တစ်နေ့ ပျက် သုန်း ရမည်ဆိုတဲ့ စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းက အရေးပါလှသည်။ ဘယ်လိုတုံ့ပြန်ကြမလဲ၊ ကျနော် ခရစ် ယန်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်၊ ဟိန္ဒူ၊ ကွန်မြူနစ်လို့ ကမ္ဘာကြီးကို တုန်ပြန်လိုက်ရင်၊မှန်ကန်သောတုန်ပြန်မှုမဟုတ်သည့် အပြင် တုန်ပြန်ရာလည်း မရောက်နိုင်ပေ။ ပြည်စုံမှန်ကန် သည့် တုန်ပြန်မှု ကမ္ဘာကြီးကို ပေးလိုသော ဆန္ဒရှိလျှင် ကိုယ်တိုင်အကြောက်တရား မရှိတော့တဲ့အချိန်မှ ဟိန္ဒူ ခရစ်ယန် အရင်းရှင်ဆိုတဲ့ အယူဆများချခွင့်မည် လူသားဆိုတဲ့ ခံယူချက်ဖြင့် ကမ္ဘာကြီး၏ ပြဿနာများကို အဖြေရှာနိုင်လိမ့်မည်၊ လူ့အသိုင်းဝန်း၏ အယူဆကို အခြေတည်လာတဲ့ ရည်မှန်းချက်ဆိုတဲ့ မတော် လောဘ နဲ့ မှားယွင်းသော အတွေးခေါ် ယူဆချက်အားလုံးကို သင်ကိုယ်တိုင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှု မလုပ်နိုင်လျှင် ဘာပြဿနာကိုမှဖြေရှင်းနိုင်မှာမဟုတ်ပေ။

မိမိ တစ်ကိုယ် စာ လုံခြုံမှုနှင့် ရည်မှန်း ချက်ဆို တဲ့ ယူဆချက်ဖြင့် လိုအင်ဆန္ဒလောဘ မရှိတော့တဲ့ တစ်နေ့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ မည်သည့်စိန်ခေါ်မှုမျိုးမဆို မှန်ကန်

စွာ တုန်ပြန်လာနိုင်မှာဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာသစ်တစ်ခု ဖန်တီး နိုင်လိမ့်မည်။

လူ့အသိုင်းဝိုင်းသည် အလိုဆန္ဒနှင့် ရည်မှန်း ချက် အပေါ်မှာ အခြေတည်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ရည်မှန်း ချက် ထားခြင်းကို မိဘ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကိုယ်ရဲ့ လေး စား ရသော လူအချို့ထံမှ ရရှိတတ်ကြသည်။ (ဥပမာ) ကျောင်းစာသင်ခန်းထဲမှာ ကျောင်းစာကို အာရုံစိုက်ရင် ဆရာ/မတွေ ကျောင်းစာအာရုံစိုက်ဖို့ ကိုယ်ဘဝကို ရည် မှန်း ချက်ထားပြီး ကြိုးစားတတ်ဖို့ သင်ပေးလိမ့်မည်။ သွင်သင်မှုကို လိုက်နာပြီး ကျောင်းစာကို စိတ်ပါ ဝင်စား လျှက် စာမေးပွဲတစ်ခုပြီးတစ်ခု အောင်မြင်နိုင်ရင် စာသင် ရတဲ့ ရည်မှန်းချက် ပြည့်စုံသည်ဟု ပြောနိုင်သည်။ ဒီတော့ ရည်မှန်းချက် ကြီးမားသူတွေ ဘာဖြစ်နေလဲ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုမြင်ကြည့်လိုက်ရင်သိနိုင်လိမ့်မည်။ကိုယ် အတွက်ပဲ စဉ်းစားတတ်လာသည် မိမိရည်မှန်းချက် ပြည့် ဖို့ ရက်စက်တတ်လာသည်။ ပြိုင်ဘက်တွေကို ရှင်းထုတ် ဖို့ ကြိုးစားရ၊ အမြဲတမ်း ဆံတစ်ရစ်သာစေလိုသော အတ္တ စိတ် ကသာ အနိုင်ယူလွှမ်းမိုးနေတတ်သည်။ ပြိုင်ဆိုင် ခြင်း ၏ အောင်မြင်မှု ကျရုံးမှုကို အခြေခံပြီး လူ့အသိုင်း ဝန်းထဲမှာ ပြဿနာကို ဖန်တီးလာတတ်ကြသည်။ မတူ ညီသော ရမ္မက်လောဘတို့ ပြိုင်ဆိုင်မှုကြောင့် အတော မသတ်နိုင်သည့် စစ်မက်တွေကို ဖန်တီးလာ ကြသည်။ ဒါတွေက အသက်ရှင်နေထိုင်မှုအတွက် ပြဿနာကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ ဖြစ်မြစ်ပင်ဖြစ်သည်။

လူတစ်ယောက် တစ်စုံတစ်ခုကို မိမိခံယူချက် ဖြင့် လုပ်ဆောင်နေသည်။ တစ်နေ့ဘယ်လို ဖြစ်ရမယ် ဆိုတာ မမျှော်လင့်၊ အကျိုးမြတ် ဘယ်လောက်ရမလဲ မမျှော်လင့်၊ ဘယ်လိုရလာဒ်မျိုး၊ ထွက်ရမည် မမျှော်လင့်၊ ပထမ နေရာယူဖို့လဲ ပြိုင်ဆိုင်မှုမရှိလျှင် လူ့အသိုက်ဝန်းမှ ရည်မှန်းချက်နတ္တိလူဟု ကောက်ချက်ဆွဲကြလိမ့်မည်။ ဤသည်ပင်လျှင် သင့်ရဲ့ ပြိုင်ဆိုင်မှု အင်အားကို ပတ် ဝန်း ကျင်မှ မောင်းနှင်ပေးသော အင်ဂျင်တစ်ခု ကဲ့သို့

ဖြစ်သည်။ တကယ်ပညာရေးသည် ဤယူဆချက်များနှင့် မည်သို့မျှ သက်ဆိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ပညာရေး ဆိုဟူ သည် မိမိအတွက် တန်ဖိုးကြီးမားသည်ဟု ကိုယ်တိုင် ခံစား ရသော အရာတစ်ခုကို ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံး အချိန် ထိ ချစ်မြတ်နိုးစွာ လုပ်ဆောင်နိုင်အောင် ကူညီပေးတဲ့ ကြားခံအထောက်ပံ့တစ်ခုသာဖြစ်သင့်သည်။ ဗီအေမှန် ကိုမတူးဆွနိုင်ဘဲ တစ်ခါတစ်လေ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ပုံ ဖော် မှု အတိုင်း ဖြစ်နေတတ်သည်။ လူငယ်တွေအတွက် မိမိကိုယ်ကို ဘာဖြစ်ချင်လဲဆိုတဲ့ အမေးက အရမ်း အ ရေး ပါလှသည်။ မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်ချင်တာကို သိမှ သာလျှင် ပတ်ဝန်းကျင် အသစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်လိမ့် မည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတိုင်းလိုမှာ ပညာရေးဟာ အစိုးရ၏ ထိန်းချုပ်ခံဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အစိုးရအကူအညီကို မရလျှင် စာသင်ကျောင်းတွေ ရပ်တည်နိုင်ပါ့မလား မေး ခွန်းထုတ်စရာရှိသည်။ အာဏာရှင်တွေ နိုင်ငံရေး သမား တွေ အစိုးရတွေဟာ ကမ္ဘာကြီးမှာ စာသင်ကျောင်း တွေသာမက အရာအားလုံးကို ထိန်းချုပ်လာသည်။ ပြည်သူတွေရဲ့ စိတ်ဓါတ်နဲ့ နှလုံးသားကိုပါ ပုံစံခွက်ထဲမှာ ထည့်ဖို့နည်းမျိုးစုံ စဉ်းစားလာသည်။ ရုရှားဖြစ်စေ အခြား သော နိုင်ငံတစ်ခုခုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေတစ်ခုက ပညာရေး ဟာ အစိုးရရဲ့ propagandas တွေ၊ မူဝါဒတွေကို စနစ်တစ်ခု ဖန်တီးပြီး လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင် နိုင်အောင်ဖို့ အားထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်နဲ့ လူအသိုင်းဝိုင်း၏ မှားယွင်းတဲ့ ယူဆချက်တွေကို မလိုက် နာတော့တဲ့ တစ်နေ့ကျရင် တကယ်စစ်မှန်သော ပညာ ရေး အောင်မြင်မှုရနိုင်သည်။ သို့သော် နှလုံးသားနဲ့ရင်းပြီး သိနားလည်ဖို့ ခံယူတတ်ဖို့တော့ လိုအပ်လိမ့်မည်။ ကမ္ဘာသစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်ဖို့ အရေးပါတယ်လို့ ကျွန်ုပ်တို့ တစ်ယောက်ချင်းစီ စိတ်ရောက်ကိုယ်ပါ လေးနက် စွာခံယူပြီး၊ ကြိုးစားလျှင် သွယ်ဝိုက်၊ လွှမ်းမိုးခံ ပညာ ရေးစနစ်မှလွတ်မြောက်နိုင်သည်။ တွန်းလှန်ပြီး အပြောင်း လဲကို ဖန်တီးနိုင်ဖို့က အမှန်တရားအတိုင်း ယထာဘူတ ကျကျ နေထိုင်လိုသော အနည်းငယ်သော လူတစ်စုမှ

စတင်ရသည်။ တကယ်အမှန်တရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိ တယ်ဆိုတာ အကြောက်တရား အားလုံးနဲ့ အစဉ်လာ ယုံကြည်မှုတွေက လွတ်မြောက်မှ ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

Ref: Krishnamurti, Jiddu, Think On These Things, Krishnamurti Foundation of America, California, 1964.

.....။.....

"Person with disability are a part of society."

မသန်စွမ်းသူများသည်လည်း လူမှုပတ်ဝန်းကျင်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။

*****

မေဖူးမောင်(အေးမြတ်ကျော်)

မသန်စွမ်းဟူသော ဝေါဟာရကို ပုံဖော်ကြည့်လျှင်အကြောင်းအရာတစ်ခုခုကြောင့် အခြေအနေတစ်ရပ် ရပ်ကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ၍ ကိုယ်လက် အင်္ဂါချို့ယွင်း သွားသောသူများကို ဦးစွာမြင်ယောင်မိကြ မည်ဟု ထင်မိ ပါသည်။

သို့ပေမဲ့ မသန်စွမ်းဆိုသောဝေါဟာရကို နိုင်ငံတကာမှ သုတေသနလေ့လာသူများ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုကြ သည်မှာ -

မသန်စွမ်းမှု = ကိုယ်ခန္ဓာချို့ယွင်းမှု + အတားအဆီးများ

Disability = Impairment + Barrier

ဤနေရာ၌ အတားအဆီးများဆိုသည်မှာ နေ့စဉ် အများပြည်သူ အသုံးပြုနေကြသော မသန်စွမ်း သူများ သုံးစွဲရန်

အဆင်မပြေသည့် လမ်း၊တံတား၊ အဆောက်အအုံပုံစံ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ မသန်စွမ်းသူများသည်သူတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာချို့ယွင်းမှု တစ်ခုတည်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အတား အဆီးများကြောင့် စွမ်းဆောင်ရန်အခက်အခဲရှိ နေကြသူများဖြစ်ကြသည်။

သန်စွမ်းမှု = ကိုယ်ခန္ဓာချို့ယွင်းမှု +အတားအဆီးများမရှိ

Ability = Impairment + Barrier - Free

အကယ်၍မသန်စွမ်းသူများသည်အတားအဆီးမရှိ လွတ်လွတ်လပ်လပ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဆိုလျှင် သူတို့သည်လည်း သာမန်လူများကဲ့သို့ စွမ်းဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကိုယ်ခန္ဓာချို့ယွင်းမှု (Impairment)

ကိုယ်ခန္ဓာချို့ယွင်းမှု(၅)မျိုးရှိသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။

၁။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့ယွင်းမှု (Physical Impairment)

၂။ အမြင်အာရုံချို့ယွင်းမှု (Visual Impairment)

၃။ အကြားအာရုံချို့ယွင်းမှု (Hearing / Speech Impairment)

၄။ ဉာဏ်ရည်ချို့ယွင်းမှု (Intellectual Impairment)

၅။ တစ်ခုမက ချို့ယွင်းမှု (Multi Impairment)

Barriers (အတားအဆီးများ)

အတားအဆီးများဟုဆိုလျှင်(၄)မျိုးရှိသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသည်။

(၁) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ
(အသုံးပြုရန် ခက်ခဲသော၊
အများပြည်သူသုံးအဆောက်အအုံ
အသုံးအဆောင်များ၊ အခြား ...)

(၂) ခံယူချက်ဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ (မသန်စွမ်း ဟုသိသာစေသော အပြောအဆို၊
အယူအဆ၊ အတွေး အမြင်များ)

(၃) မူဝါဒဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ (ခွဲခြားဆက်ဆံ ထားသော မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ၊
အခြား .....)

(၄) ဆက်သွယ်ပြောဆိုရေးဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ (ဥပမာ-ဆွံ့အနားမကြားသူများနှင့်မျက်မမြင်များနားလည်
စေမည့် အရာများ)ဟူ၍သတ်မှတ်ကြသည်။

အထက်ပါ အချက်များကို ထောက်ရှုခြင်း အား ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆောက်အအုံများတွင် လူတန်းစေ့ အသုံးပြု နိုင်သည်ဟုဆိုသော်ငြားလည်း မသန်စွမ်း သူများအတွက်အသုံးပြုရန်ခက်ခဲနေသည်များအမြောက် အမြားရှိနေပါသေးသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာသည်နှင့် အမျှပြောင်းလဲလာသည့် အဆောက် အအုံ များ၊ လူနေမှု ပုံစံများတွင် မသန်စွမ်းသူများ အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစား ပေးရန်အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

စင်စစ် မသန်စွမ်းသူများသည် ဖယ်ချန်ထားသင့်သော သူများမဟုတ်ပါ။ သူတို့သည် သာမန်လူများနည်းတူ စွမ်းဆောင်နိုင်ပါသည်။ ခေတ်စနစ်ပြောင်းလဲလျှင် လူ တို့၏ စိတ်နေသဘောထားများလည်း ပြောင်းလဲရန်လို အပ်ပါသည်။မသန်စွမ်းသူများ၏ အခွင့် အရေးဥပဒေ၏ အခန်း (၁၅)၊ အပိုဒ် ၆၉ တွင် ရန်ပုံငွေထူထောင်ခြင်း၊

ထိန်းသိမ်း ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ပြည် ထောင်စု အစိုးရ ထောက်ပံ့ငွေအပြင် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်စေတနာရှင်များ၏ ကူညီပံ့ပိုးငွေများ၊ မသန်စွမ်းသူများ အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်၊သက်တမ်းတိုး ခြင်းမှရရှိသောအခကြေးငွေများ၊ ပုဂ္ဂလိကပညာသင် အထူးကျောင်းများ၊ သက်မွေးမှုအထူးသင်တန်းကျောင်း များ၊ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနများတည်ထောင်ဖွင့်လှစ် ရန် ခွင့်ပြုမိန့် ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် သက်တမ်းတိုးခြင်းမှ ရရှိသောအခကြေးငွေများလည်း ပါဝင်ကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။

ကျွန်ုပ်တို့လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများကမသန်စွမ်းသူများကို သူမသန်စွမ်းမို့တတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဟု တွေးမြင်ယူဆ ချက်များကိုပြောင်းလဲရန်လိုအပ်ပါသည်။ အများပြည်သူ များအသုံးပြုသကဲ့သို့အသုံးပြုနိုင်ရန်ပြင်ဆင်ထားရှိလျှင် သူတို့သည်လည်းအများနည်းတူစွမ်းဆောင်နိုင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် Society for all ဖြစ်ရန်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသေးသည်။

Society for All

- Education for all

- *Health for all*
- *Policy for all*
- *Transport for all*
- *Building for all*
- *Community for all*

မှတ်ချက် ။ ။

ဤဆောင်းပါးသည် မြန်မာနိုင်ငံ မသန်စွမ်းသူများ ရှေ့ဆောင်အသင်းမှထုတ်ပြန်ထားသောစာတမ်းများနှင့် စာရေးသူ၏အမြင်တို့အား ပေါင်းစပ် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(အောက်တိုဘာ ၁၈ ရက်နေ့ မြန်မာနိုင်ငံရှေ့ဆောင်အသင်း မှကြီးမှူးကျင်းပသော Disability Inclusion Trainingမှ ဗဟုသုတများကိုမျှဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

ဆက်လက်မျှဝေသွားပါမည်။

.....။.....

စည်းကမ်းနှင့် လူ

*****

မိုးမြင့်ကြယ်

ကျွန်ုပ်တို့သည် စည်းကမ်းဆိုသည့်အရာများ နှင့် ပက်သက်၍ ငယ်စဉ်တောင်ကျေးကလေးဘဝကပင် ကြားဖူးနားဝ ရှိခဲ့ကြပေမည်။

ငယ်စဉ်အခါ စာစီစာကုံး များရေးသားကြရာ၌ လည်း "စည်းကမ်း ဟူသည် လူ၏ တန်ဖိုး" တို့ "အကွပ်မဲ့တောင်း ပရမ်း ပတာ" စသည်အားဖြင့် စကားပုံများ နှင့် လည်း ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်ခဲ့ ကြသည်။ "စည်းကမ်းရှိပါ" "စည်းကမ်း လိုက်နာ ဘေးကင်းကွာ" စသည့် ဆောင်ပုဒ်များ ကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ နိစ္စဒူဝ လူမှုဘဝများ၌လည်း နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မြင်ကြတွေ့ကြရသည်။

စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းတစ်ခုချင်းစီတွင် သူ့ ရည်ရွယ်ချက် နှင့် သူတော့ရှိကြပေလိမ့်မည်။ သူ့သမိုင်းကြောင်းနှင့်သူ ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ယခုဆောင်းပါးတွင် စည်း မျဉ်း စည်းကမ်း များ၏ ယေဘုယျ သဘောသဘာဝနှင့် လူသားတို့၏ အမူအကျင့်ကိုနှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ရန်ရည်ရွယ် ထားပါသည်။

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ပက်သက်လျှင် တချို့သော စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုအတွင်းမှ၊ အင်စတီကျူးရှင်း တစ်ခုအတွင်းမှ အစဉ်အလာ တန်ဖိုး ထားမှုများ၊ ယုံကြည်မှုများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများစသည်တို့နှင့် ဆက်နွှယ်နေကြသည် ကိုတွေ့ရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊တချို့သော စည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းများ

သည် တရားဥပဒေများနှင့် ဆက်စပ် ပက်သက်နေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ် ပေသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း၊ အင်စတီကျူးရှင်းတစ်ခုအတွင်း၌တည်ရှိနေသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ သည် တခြားသောလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၊ အင်စတီကျူးရှင်းတစ်ခုမှ သတ်မှတ်ထားသောစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့် တူညီမှုရှိချင်မှရှိပေမည်ဖြစ်ရာ နေရာဒေသပြောင်းသည် နှင့် စည်းကမ်းများလည်း ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပေသည်။

"လူတို့သည် ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင်ရန်အဆင်ပြေချောမွေ့သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာရန် အဆင်သင့်ရှိကြပြီး၊ အဆင်ပြေ မချောမွေ့သော စည်းမျဉ်းများ တနည်းအားဖြင့် တကူးတက လုပ်ရမည့် လုပ် ရပ်များကိုမူ တကူးတကလိုက်နာရန် တွန့်ဆုတ်ကြလေ့ ရှိကြသည်။"

ထို့အတူဥပဒေများနှင့် ဆက်စပ်ပက်သက်နေသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည်လည်း ၎င်းဥပဒေ သက် ရောက်သော အချုပ်အာဏာနယ်နိမိတ်အတွင်း၌သာ တည်ရှိမည် ဖြစ်ပြီး၊ အဆိုပါ ဧရိယာမှကျော်လွန်သည်နှင့် ဖော်ပြပါ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာရန် လိုအပ် တော့မည် မဟုတ်ချေ။

မည်သို့ပင် ဆိုစေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်နေသော လူ့အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုအတွင်း၊ အင်စတီကျူးရှင်းတစ်ခု အတွင်း၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အချုပ်အချာအာဏာ ဧရိယာတစ်ခုအတွင်းအမျိုးမျိုးသောစည်းကမ်းတို့သည် ကျွန်ုပ်

တို့ လိုက် နာ လိုသည်ဖြစ်စေ၊ မလိုက်နာလိုသည်ဖြစ်စေ၊ ကြိုက်နှစ်သက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်နှစ်သက်သည် ဖြစ်စေ ပုံစံမျိုး စုံတို့ဖြင့် တည်ရှိနေကြသည်မှာကားအမှန် ပင်ဖြစ် သည်။

ထို့အပြင် အဆိုပါစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် မလိုက် နာ လျှင် မလိုက်နာ သူကို ဒဏ်ခတ်ခြင်းများဖြင့် ဒွန်တွဲ ထား တတ် ကြသေး သည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အစဉ်အလာ တန်ဖိုးထားမှုများ၊ ယုံကြည်မှုများနှင့် ဆက်စပ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းကို ချိုးဖောက်သူသည် (အဆိုပါ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ဖယ်ကျဉ် ခြင်း ခံရခြင်းကဲ့သို့သော) လူမှုရေးဆိုင်ရာ ပြစ်ဒဏ်များ ကိုကျခံရသကဲ့သို့၊ တရားဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သော စည်း မျဉ်းများကို ချိုးဖောက်သူသည်ကား တရားဥပဒေ အရ စီရင်ခြင်း ခံရပေတော့သည်။

လူတို့၏ သဘော သဘာဝနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များ နှင့် ပတ်သက်ပြီး မိမိ မှတ်သား လေ့လာမိသလောက် သုံးသပ်ပြရမည် ဆိုလျှင် လူတို့သည် ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင် ရန်အဆင်ပြေချောမွေ့သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာ ရန် အဆင်သင့်ရှိကြပြီး၊ အဆင်ပြေ မချော မွေ့သော စည်းမျဉ်းများ တနည်းအားဖြင့် တကူးတက လုပ်ရမည့် လုပ် ရပ် များကိုမူ တကူးတကလိုက်နာရန် တွန့်ဆုတ်ကြလေ့ ရှိကြသည်။

ဥပမာ တစ်ခုအနေဖြင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံ၌ public policy ဘာသာရပ်ကို သွားရောက်လေ့လာသည့် မိတ်ဆွေ တစ်ဦး ၏ ပြောကြားချက်ကို ကြားယောင်မိသည်။ ၎င်း မိတ်ဆွေ၏ ပြောပြချက်အရ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၏ တစ်ခုသော နေရာ၌ ကားမှတ်တိုင်ဆီသို့ သွားရန် ခင်းထားသော လူ သွား လမ်းလေးမှာ မြက်ခင်းကို ကွေ့ဝိုက်လျက် ရှိသည် ဟူ၏။ ထိုအခါ ကားမှတ်တိုင်ဆီသို့ အလျှင်အမြန်

အရောက်သွားလို ကြသော လူတို့သည် ခင်းထားသည့် လူသွားလမ်းအတိုင်း မသွားကြတော့ဘဲ မြက်ခင်းကို ဖြတ်လျက်အသွားအလာလုပ်ကြသည်ဟူ၏။ အဆိုပါ အချက်ကိုသတိပြုမိသွားသော အစိုးရ အရာရှိကြီးများ သည် ၎င်းလမ်းကို တာဝန်ယူ လမ်းခင်းခဲ့သော အင်ဂျင် နီယာကိုခေါ်ယူတွေ့ဆုံလျက် အဘယ်ကြောင့် လမ်းခင်း ခဲ့စဉ်က လူတို့၏ သဘောသဘာဝကို ထည့်မတွက်ခဲ့ သနည်းဟုမေးမြန်းသည်ဟူ၏။

ထို့နောက် များမကြာမှီတွင်ကား လူတို့ ဖြတ်သွား ဖြတ် လာ လုပ်ကြသည့် မြက်ခင်းပြင် အပေါ်၌ လူသွား လမ်းလေးတစ်ခု ခင်းပေးလိုက်သည် ဟူ၏။

အထက်ပါ အချက်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် လူတို့ သည် ကွေ့ကာ ဝိုက်ကာ ရှည်ရှည်ဝေးဝေး သွားရ သည် ထက် လမ်းတို တို သွားရသည်ကို ပိုမိုသဘောကျ သည် ကိုတွေ့ရ၏။ တနည်းအားဖြင့်၎င်းတို့အတွက် ပို၍ သက် တောင့်သက်သာရှိသော၊ အဆင်ပြေချောမွေ့သော၊ လိုက် လျောညီထွေဖြစ်သော အခြေအ နေကို သာလျှင် လက်ခံလိုလေ့ရှိပြီး၊ တကူးတက သွားလာလှုပ်ရှားရ မည့် အခြေအနေကို မလုပ်လိုကြပေ။

ထို့ကြောင့် လူတို့၏ သဘောသဘာဝအရ “ပလက် ဖောင်း ပေါ်မှ လျှောက် ပါ” ဟု မည်မျှပင် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ချမှတ်ထား စေကာမူ တကယ်၍ လမ်း လျှောက်မည့်ပလက်ဖောင်းသည်သန့်ရှင်း သပ်ရပ်မှု မရှိ လျှင်ဖြစ်စေ၊ ရေညှိများဖြင့် ချောမွတ် နေလျှင် ဖြစ်စေ၊ ပလက်ဖောင်းပေါ်၌ လမ်းဘေး ဈေးသည်များဖြင့် ရှုပ်နေ လျှင်ဖြစ်စေ မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်မှတကူး တက ပလက်ဖောင်းပေါ်မှ လျှောက် လို ကြမည် မဟုတ်ချေ။

ထိုနည်းတူ အမှိုက်ပုံးတွင် အမှိုက်ကို ထည့်ပါ ဟူ၍ မည်မျှ ပင် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ထားစေကာမူ၊ အမှိုက်ပုံး များ ၏ အဖုံးများသည် ညစ်ပတ်ပေရနေလျှင်၊ အဆိုပါ

ညစ်ပတ်ပေရေနေသော အမှိုက်ပုံး၏အဖုံးကို ဖွင့်လျက် မည်သူမှ အမှိုက်ပစ်လိုကြမည် မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် မူဝါဒချမှတ်သူများအနေဖြင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတစ်ခုကို မထုတ်မှီအဆိုပါစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသည် လူအများ လိုက်နာစေဖို့ အဆင်ပြေချောမွေ့မှုရှိမရှိကို ပထမဆုံးစွာသုံးသပ်သင့်လေသည်။

အကယ်၍ မရှိဆိုပါက ရှိလာစေရန်မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကိုလုပ်ဆောင်သင့်သနည်းဆိုသည် ကိုလည်း ကြိုတင်စဉ်းစား ပြင်ဆင်ထား သင့် လေ သည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ လိုအပ်ချက်များကို ကြိုတင် လေ့လာထားခြင်း၊ ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိဘဲ ချမှတ်လိုက်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် ရေတိုအတွက် အဆင်ပြေကောင်းပြေနိုင်သော်လည်း၊ ရေရှည်တည်တံ့မှု ရှိနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းမှ၊ အင်စတီကျုရှင်း တစ်ခုအတွင်းမှ အစဉ်အလာ တန်ဖိုး ထားမှုများ၊ ယုံကြည်မှုများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများစသည်တို့နှင့် ဆက်နွှယ်နေကြသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ဆိုလျှင်လည်း ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်ကာလများနှင့် အညီ အစဉ်သုံးသပ်နေရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက မိမိတို့၏ အစဉ်အလာ ယုံကြည်မှုများသည် ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်ကာလနှင့် အညီ လိုက်လျောညီထွေမှု မရှိခြင်းကြောင့် မိမိတို့ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွက် နစ်နာမှုများ ရှိလာ နိုင်ပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် Toilet အမည်ရှိ အန္တိယဇာတ်ကား တစ်ကား၌ အစဉ်အလာယုံကြည်ချက်အရ တချို့သော အန္တိယ ကျေးလက်ဒေသ ကျေးရွာ များတွင် မိမိတို့၏ ရပ်ရွာများ အတွင်း၌ အိမ်သာဆောက်လုပ်၍ အပေါ့ အလေးသွား ခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားပြီး၊ “တောသွား”

သည့် အလေ့အထသာလျှင်ကြီးစိုး၏။ အစိုးရမှ စီမံကိန်းများဖြင့် အိမ်သာများဆောက်လုပ်ပေးသည် ကိုပင် ဘာသာရေး ဆရာကြီးများ၊ ရွာလူကြီးများက လက် မခံလိုကြပေ။ ထိုသို့ ရပ်ရွာအတွင်း၌ အပေါ့အလေးသွားခွင့်မရ ဘဲ ရွာနီးစပ်ချုပ်မှ လယ်ကွင်းများ၌သာ “တောသွား” ကြရသည့်အတွက် အဓိက ထိခိုက်ရသူများမှာ အမျိုးသမီး များဖြစ်ကြပြီး၊ မုဒိမ်းမှုများနှင့် တခြားသော ကာယအန္တိဆိုင်ရာ အမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် အမျိုးသမီးထု၏ တောင်းဆိုမှုနှင့်အတူ ရပ်ရွာအတွင်း သန့်ရှင်းသပ်ရပ်သော အိမ်သာများ အသုံးပြုခွင့်ကို ရရှိခဲ့ကြလေသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သကဲ့သို့ လူတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့် လည်းကောင်း၊ အသုံးဝင်မှုနှင့် လည်းကောင်း၊ အဆင်ပြေချောမွေ့မှုနှင့်လည်းကောင်း၊ လိုက်လျောညီထွေမှုနှင့်လည်းကောင်း ကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်း များသည် ကား (မည်သည့်အာဏာပါဝါနှင့်မှ ထိန်းကြောင်းရန် မလိုဘဲ) ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည် ဖြစ်၍၊ ထိုသို့ မကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်းများသည်ကား (မည်ကဲ့သို့ သော အာဏာ ပါဝါဖြင့် လိုက်နာစေရန် အတင်းအကျပ်စေခိုင်းစေကာမူ) ပျက်သုန်း သွား ကြ မည်မှာ မွေတာပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

"လူတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့် လည်းကောင်း၊ အသုံးဝင်မှုနှင့်လည်းကောင်း၊ အဆင်ပြေချောမွေ့မှုနှင့်လည်းကောင်း၊ လိုက်လျောညီထွေမှုနှင့်လည်းကောင်း ကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်း များသည် ကား (မည်သည့်အာဏာပါဝါနှင့်မှ ထိန်းကြောင်းရန် မလိုဘဲ) ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည် ဖြစ်၍၊ ထိုသို့ မကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်းများသည်ကား (မည်ကဲ့သို့ သော အာဏာ ပါဝါဖြင့် လိုက်နာစေရန် အတင်းအကျပ်စေခိုင်းစေကာမူ) ပျက်သုန်း သွား ကြ မည်မှာ မွေတာပင် ဖြစ်ပေတော့ သည်။"

“ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားနှင့်

လက်တွေ့”

အပိုင်း(၃)

Katie Willis ၏ Theories and Practices of Development အား ကိုရို(Akyab)မှ မြန်မာပြန်ဆိုသည်

(ယခင်လမှ အဆက်)

ပထမဆုံး တစ်ချက်အနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သတိပြုသင့်သည်မှာ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို တိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်းများကိုယ်တိုင်သည်ပင် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာသဘောတရား၏ ဆိုးဝါးသော အဓိက လက်သည်တရားခံ များဖြစ်နေပေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများ၌ ငွေရေးကြေးရေးအားဖြင့် ဝင်ငွေအားဖြင့် မြို့ပြဒေသများထက် နိမ့်ပါးပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ကျေးလက်ဒေသများ၌ လူနေမှုစရိတ်စကသက်သာသည့်အပြင်၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် လုပ်ငန်းများမှ စားသောက်စရာများကို ရရှိနိုင်သည့်အတွက် အစားအသောက်အတွက်အသုံးပြုရသော စရိတ်စက တို့မှာ များစွာ သက်သာပေလိမ့်မည်။

ဒုတိယတစ်ချက်အနေဖြင့် ကျေးလက်နှင့်မြို့ပြတို့အကြား ကွာဟချက်များသည် စာရင်းအင်းပညာ (statistics) မှ ထောက်ပြသည့် အချက်များအတိုင်း တသွေမတိမ်း ကွာဟချက်များ ရှိနေကြသည်တော့ မဟုတ်ချေ။ ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့အပြားတို့တွင်ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြတို့ အကြား ပြောင်းရွှေ့အခြေချမှုတို့သည် အချိန်နှင့်အမျှ အပြောင်းအလဲရှိနေကြသည်သာ ဖြစ်၏။ (Parnwell 1993)

မြို့ရွာများသည် အလျင်အမြန် ပြောင်းလဲတိုးတက်လျက်ရှိခြင်းကြောင့်၊ peri-urban areas ဟုခေါ်သည့် ကျေးလက်မကျ၊ မြို့ပြမကျဒေသများ၏ အခန်းကဏ္ဍ အရေးပါမှုကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပေသည်။

ကမ္ဘာ့တောင်ဖက်ခြမ်းဒေသများ (အထူးသဖြင့် လက်တင်အမေရိကဒေသ)တွင် မြို့ပြဒေသများ၌ လူနေထူထပ်မှု ပိုမိုများပြားသည်ကို တွေ့ရှိရပေမည်။

ထို့ကြောင့် ကျေးလက်ဒေသများသည် မြို့ပြဒေသများထက် ဆင်းရဲမွဲတေမှု အဆင့်အားဖြင့် မြင့်မားကောင်း မြင့်မားမည် မှန်သော်လည်း၊ ဆင်းရဲမှု အခြေအနေများသည်မြို့ပြဒေသများ၌ပိုမို၍တိုးပွားလာနေသည်ကိုတွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် များလှစွာသော လူဦးရေတို့မှာ မြို့ပြဒေသများသို့ရောက်ရှိလာနေကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

မညီမျှမှုများတွင် နေရာဒေသများအပေါ်၌ အခြေခံသော မညီမျှမှုများသာမက၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ မညီမျှမှုများ သည်လည်းရှိကြသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးအနေဖြင့် အမျိုးသမီးများ သည် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများကို ရရှိရန် ဖယ်ကြည့်ခြင်း ခံကြရသည်။ (Momsen 2004)

တချို့သော တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများသည်လည်း (ဒေသဆိုင်ရာ အဆင့်မှာသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အဆင့်မှာသော်လည်းကောင်း) အခွင့်အလမ်းများကို မရရှိရန်တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း ခံနေကြရသည်။ သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံချက်များအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌ ပါဝင်ခွင့် မရဘဲနေကြရသည်။ ထိုကဲ့သို့သောမညီမျှသည့်အခြေအနေများသည် ယဉ်ကျေးမှုများ၊ အင်စတီကျူးရှင်းများကိုပျက်စီးစေနိုင်သည့် အခြေအနေသို့ တိုင်အောင် ဦးတည်သွားနိုင်ပေသည်။ ထို့အပြင်

လူသားတို့၏ မိမိကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားမှုနှင့် ယုံကြည်မှု တို့ကိုလည်း ကျဆင်းစေနိုင်ပေသည်။

ပဒေသစုံ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်း ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အားလုံးကို ညီတူညီမျှ ရှိစေရန် မည်သို့ မည်ပုံ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်နည်းဆိုသည်မှာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ တွေးခေါ်မှုပုံစံ၏ အရေးကြီးသော ခေါင်းစဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ စင်စစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် မပြီးချေ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည့်စကားရပ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းဖော်ထုတ်ရန်လည်း လွန်စွာအရေးကြီးပေသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ ဌ မညီမျှမှု အနေအထား

၂၀၀၁ ခုနှစ် GNP စာရင်းအရဆိုလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံး (၅)နိုင်ငံ စာရင်းထဲတွင် ပါဝင်လေသည်။ သို့သော် အထက်ပါနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အတိုင်းအတာတွင် ဝင်ငွေမညီမျှမှုများနှင့် လူမှုဘဝဆိုင်ရာမညီမျှမှုများစသည့်အချက်များကို ဖုံးကွယ်ထားလျက်ရှိလေသည်။ ဂီနီအညွှန်းကိန်း (Gini Index)အရဆိုလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံသားများ အားလုံးလိုလိုသည်တစ်နိုင်ငံလုံး၏ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို အညီအမျှခွဲဝေ ခံစားခွင့် မရကြသည်မှာ ထင်ရှား၏။

အမေရိကန်နိုင်ငံလူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်းဗျူရိုအဖွဲ့၏အချက် ၊ အလက်များအရဆိုလျှင်၊ ၁၉၇၃ခုနှစ်၌ အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ အချမ်းသာဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ယောက်(၂၀)တို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုသည်တစ်နိုင်ငံလုံး ၏စုစုပေါင်း ဝင်ငွေ၏ (၄၄) ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်ဟူ၏။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင်ကား (၅၀)ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်လာသည်ဟူ၏။ ဝင်ငွေတခုတည်းသာမက၊ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအားလုံးသည် မညီမျှမှုဆိုင်ရာကို ညွှန်ပြ နေလေသည်။ တနည်းအားဖြင့် အလွန်အမင်းချမ်းသာကြွယ်ဝမှု၏ အိမ်ထောင်စုတစ်ခုသည် တစ်နိုင်ငံလုံး ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု၏ ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်၏။ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသော အခြေခံအိမ်ထောင်စုတို့၏လွှမ်းမိုးခြင်းမရှိမှုမှာ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာရှိလေသည်။

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မညီမျှမှုများသည် လူမှုရေးဆိုင်ရာတိုင်းတာသတ်မှတ်ချက် အညွှန်းကိန်းများအပေါ်၌တည်ရှိနေလေသည်။ အမတ်ရာဆမ်း (Amartya Sen) သည် သူ၏ Development as Freedom (1999) စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်တချက်မှာလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသည်။ သူက အမေရိကန်ရှိ အချို့သော လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကမ္ဘာတောင်ဖက်ခြမ်း (လက်တင်အမေရိကတိုက်ရှိ) နိုင်ငံများမှ လူ့အဖွဲ့အစည်းများကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပြီး၊ အမေရိကန်နိုင်ငံအတွင်း မညီမျှမှုများသည် ပိုမိုဆိုးရွားလျက်ရှိကြောင်း ထောက်ပြပြောဆိုထားလေသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံတွင်အဖရိကန်အမေရိကန် လူမျိုးတစ်ဦးသည် တရုတ်နိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူ တစ်ဦးထက်သော်လည်းကောင်း၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံအနောက်တောင်ဒေသရှိ ကာရီဒေသတွင် နေထိုင်သူ ထက်သော်လည်းကောင်း ဝင်ငွေအားဖြင့် များပြားနိုင်သည်မှန်သော်လည်း ၎င်းသည် အသက်အရွယ်ရလာသော အခါ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သူများ၏ ရပိုင်ခွင့်အပိုင်းတွင်မူ အခွင့်အရေး နည်းပါးလှမည်ဖြစ်သည်။

အာမတ်တရာဆမ်းသည် အမ်မစီကော့ (McCord) နှင့် ဖရီးမင်း (Freeman) (1990) တို့၏ ဆေးပညာဆိုင်ရာသုတေသနရလဒ်အားလည်း အသုံးပြု၍လည်း ထောက်ပြ ပြောဆိုခဲ့သေးသည်။ ၎င်းက အသက်(၄၀)ကျော်လာလျှင် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံသားတစ်ဦး ၏ အသက်ရှင် နေထိုင်ခွင့်သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝ သော နယူးယောက် ခြုံ၊ ဟာလင်းခရိုင်နေ အဖရိကန် အမေရိကန်တစ်ဦး ထက် ပိုမိုသည်ဟု ထောက်ပြပြောဆိုခဲ့လေသည်။

Sources: adapted from The Economist (2003b); Sen (1999); UNDP (2002); World Bank (2003b)

"ဂီနီ"တိုင်းတာမှု (Gini Coefficient) နှင့် ဂီနီအညွှန်းကိန်း (Gini Index)

အီတလီ လူမျိုးစာရင်းအင်းပညာရှင်သည် အထက်ပါ "ဂီနီ" တိုင်းတာမှု (Gini Coefficient) နှင့် ဂီနီအညွှန်းကိန်း (Gini Index) ဆိုသည့် မညီမျှမှုအပေါ် တိုင်းတာသော နည်းလမ်း တစ်ရပ်ကို ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် တီထွင်ခဲ့လေသည်။

၎င်းကဝင်ငွေဆိုင်ရာမညီမျှမှုကိုသာမက၊ တစ်ဦးတစ်ယောက် ချင်းစီ၊ အိမ်ထောင်စု တစ်ခုချင်းစီနှင့် လူအုပ်စု တစ်ခုချင်းစီ အကြားရှိ စားသုံးမှုဆိုင်ရာ မညီမျှမှုများကို လည်း တိုင်းတာခဲ့ကြသည်။

"ဂီနီ"တိုင်းတာမှု (Gini Coefficient) ။ ဤသည် အမှတ် သည် ပြီးပြည့်စုံသော ညီမျှမှုကိုကိုယ်စားပြုစေပြီး၊ အမှတ် (၁)မှ စတင်ကာ ပြီးပြည့်စုံသော မညီမျှမှုကို ကိုယ်စားပြုစေ သည်။ ထို့ကြောင့် သုညအမှတ်နှင့် နီးလေလေ ဝင်ငွေခွဲဝေ ဖြန့်ဖြူး ခြင်းရာ ညီမျှမှု ပိုမိုရှိလေလေ ဖြစ်ပေမည်။ "ဂီနီ"တိုင်းတာမှု (Gini Coefficient) ။ အရ အမှတ် ၀.၅၀ နှင့် ၀.၇၀ အကြားရှိ နိုင်ငံများသည် မြင့်မားသော မညီမျှသည့် ဝင်ငွေခွဲဝေဖြန့်ဖြူး မှု အခြေအနေများရှိကြသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ အထက်ပါ နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အမှတ် ၀.၂၀ နှင့် ၀.၃၅ တို့ အကြား ရှိ နိုင်ငံများသည်ကား ညီမျှသော ဝင်ငွေခွဲဝေ ဖြန့်ဖြူး မှု များရှိကြသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။

ဂီနီအညွှန်းကိန်း (Gini Index) ဟူသည် UNDP မှ တိုင်းတာ သော အတိုင်းအတာ ပမာဏတစ်ခုဖြစ်ပြီး အမှတ် သုညမှ ၁၀၀ အကြားတိုင်းတာချက်များရှိကြသည်။

Source: adapted from Todaro (2000); UNDP (2002)

ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာခြင်း

ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုသည့် အရာကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုကြပုံနှင့် ပက် သက်ပြီး ကွဲပြားမှုများရှိကြရုံသာမက၊ ယင်း ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆို သည် ကို မည်သို့မည်ပုံ တိုင်းတာကြ မည်နည်း ဟူသော အချက်သည်လည်း ပြဿနာ၏ အရင်းအမြစ် တစ်ခု ကဲ့ သို့ ဖြစ်နေပေသေးသည်။ စင်စစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု ဟူသော အရာ ကို တိုင်းတာသတ်မှတ်ရန် အမှန်တကယ်ပင် လိုအပ်ပါ သည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေသူ တော်တော် များ များ၏ အလိုအရလည်း ဖွံ့ဖြိုးမှုဟူသည်ကို တိုင်းတာ သတ်မှတ်ရန် အလွန်ပင်အရေးကြီးသည် ဟူ၏။

ဥပမာ အားဖြင့် ပေါ်လစီချမှတ်သူများအနေဖြင့် နိုင်ငံ တစ် နိုင်ငံ၌ မည်မျှ ပမာဏသော လူဦးရေသည် လူမှု ဖွံ့ဖြိုး မှု အခြေအနေ မည်မျှရှိသနည်း ဟူသော အချက် ကို သိလို ကြသည်။ ထိုသို့ သိရှိခြင်းဖြင့် ပေါ်လစီများ မည်သို့ မည်ပုံချမှတ်ရမည်ကို စိတ်ကူးစိတ်သန်းရနိုင် မည်ဖြစ်ပေသည်။

အစိုးရ (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတကာ အေဂျင်စီများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီ၏ အကျိုးသက် ရောက်မှု များကို သိရှိတိုင်းတာလိုကြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အဆိုပါ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများစတင်မလုပ်ဆောင်ခင်အခြေအနေ နှင့် လုပ်ဆောင်ပြီးဖြစ်ပေါ်လာသော အခြေအနေနှစ်ခု စလုံးကို သိရှိလိုကြပြီး၊ ယင်းနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ် သုံးသပ် လိုကြသည်။ နောက်ဆုံး ဥပမာ တစ်ခုအနေဖြင့် ဖိနပ်ခံ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းကို လုပ် ဆောင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် အဆိုပါ ဖိနပ်ခံလူ့အဖွဲ့အစည်း ကြုံတွေ့ခံစားနေရသော ဖိနပ်မှု သဘောသဘာဝ အတိုင်းအတာများကို အသေး စိတ် သိရှိထားရန်မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိုင်းတာရာတွင်ပရော့ကီးစီ(Proxy Measures) တိုင်းတာမှုသဘောမျိုးကို သဘောတူညီထားရန် လိုအပ်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် World Bank ဆိုလျှင် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အလေးထားသည့်အလျောက်၊ GNP per capita ဟူသော တိုင်းတာမှု ကိရိယာကို အသုံးပြုလေသည်။ ယခုအခါတွင် စီးပွားဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာရာ ၌ ၎င်းတိုင်းတာမှု ကိရိယာကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုလျက်ရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် တခြားသောတိုင်းတာမှုများ (သို့မဟုတ်) သွယ်ဝိုက်တိုင်းတာမှု(Proxy Measures) အနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမဟုတ်သော လုပ်ငန်းများကိုလည်း GNP ထဲတွင် ပေါင်းထည့်လျက် တိုင်းတာလာကြသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

UNDP အနေနဲ့ဆိုလျှင်လည်း လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ပိုမို၍အလေးထားသောကြောင့် HDI ဟူသော တိုင်းတာမှု ကိရိယာကို အသုံးပြုကာ၊ ကဏ္ဍသုံးခုဖြစ်သော ကျန်းမာရေး၊ပညာရေးနှင့် စီးပွားရေးဟူသည့် ကဏ္ဍများကို တိုင်းတာနိုင်ရန် ကြိုးစားကြလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ တိုင်းတာနိုင်ရန်အတွက် indicators ဟူသည့် တိုင်းတာမှု သတ်မှတ်ချက်များကို UNDP အနေဖြင့် လိုအပ်ပေမည်။ အဆိုပါ တိုင်းတာမှု သတ်မှတ်ချက်များကိုကား တိုက်ရိုက် တိုင်းတာသတ်မှတ်ရန်မဖြစ်နိုင်ချေ။ ဥပမာအားဖြင့် ပညာရှင် ဟင့်စ် (Hicks) နှင့် စထရစ်တန် (Streeten) (1979) တို့သည် basic needs ဟူသော အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို တိုင်းတာနိုင်ရန်အတွက် သွယ်တိုင်းတာမှုအတိုင်းအတာများနှင့် ပက်သက်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ အခန်း(၄)၌ ဤအကြောင်းနှင့် ပက်သက်ပြီး အသေးစိတ်ရှုပါရန်။)

၎င်း ပညာရှင်နှစ်ဦးတို့သည် basic needs ဟူသည်တွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်သည်ဟူသောအချက်ကို သဘောတူညီမှုရခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ- အစားအသောက်၊ အဝတ်အထည်၊အမိုးအကာနှင့် အလုပ်အကိုင်တို့ ဖြစ်ကြ

သည်။ ထိုသို့သော အချက်များကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ ကြသော်လည်း ယင်းအချက်များကို မည်သို့မည်ပုံ တိုင်းတာကြမည်နည်း ဆိုသည်မှာကား ပိုမို၍ခက်ခဲပေသေးသည်။

ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာခြင်းနှင့် ပက်သက်ပြီး နောက်ထပ် အခက်အခဲ ပြဿနာတစ်ခုမှာ နှိုင်းယှဉ်သတ်မှတ်ခြင်း ဟူသည် ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ နှိုင်းယှဉ်သတ်မှတ်ခြင်းမှာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံအကြားတွင် လည်းကောင်း၊ အချိန်ကာလ တစ်ခုမှ အခြားတစ်ခုနှင့်လည်းကောင်း စသည်အား ဖြင့် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ တိုင်းတာသတ်မှတ်ချက်များအတွက် မြောက်များစွာသော သတင်း အချက်အလက်များကို (ဥပမာ - နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်း ကဲ့သို့သော) ကောက်ယူရန်နှင့် စာရင်းဇယားပြုစုရန်အတွက် ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များ၊ နည်းပညာများ စသည့် အရင်းအမြစ်များစွာတို့ လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ သေချာသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ ကား ထိုကဲ့သို့ အရင်းအမြစ်များ အားလုံးသည် နိုင်ငံတိုင်းမှ အစိုးရများအားလုံး၏ လက်ထဲ၌ ရှိမနေကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ (Bulmer and Warwick 1993)

ထို့အပြင် သတင်းအချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ တင်းမာမှုများ၊စစ်ပွဲများစသည့် အတားအဆီးတို့ကြောင့် လွတ်လွတ် လပ်လပ် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းငြာ မလွယ်ကူ ချေ။ ၎င်းအပြင်တချို့သောလူအုပ်စုများသည်လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ ပထဝီဝင်အနေအထားဆိုင်ရာ ဖိနှိပ်မှုများ ကို ခံစားနေကြရသဖြင့်၊ သတင်းအချက် အလက်ကောက်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ထဲ၌ ပါဝင်ခွင့်မရကြသည်လည်းရှိနေကြပေမည်။ (ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

.....။.....

Information Corner

Hotels & Guest Houses Sittwe, Rakhine State

1) Hotel Memory

043 21794, 22701

No.19, Akauk Yone Street, Kyay Pin Gyi Quarter,
Sittwe

2) Noble Hotel

043 23 558

No.45, Main Road, Sittwe

3) Shwe Thazin Hotel

043 23 579

No.250, Main Road, Kyaebingyi Quarter, Sittwe,

4) Royal Sittwe Resort

09 263 927 808, 043 24008-09

West of San Pya Quarter, Sittwe, Rakhine State

5) Kiss Guest House

09 45116 5896

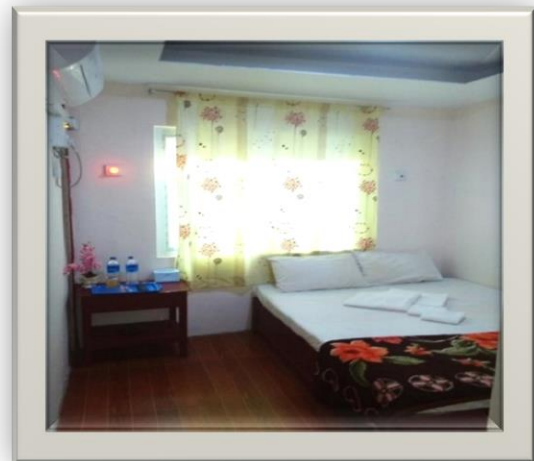
No.145, Main Road, Sittwe

6) Shwe Myint Mho Motel

09 496 60533

Main Road, Sittwe

7) Strand Hotel

09 795 865546

No.92 Strand Road, *Sittwe*

Collected information by **SI**
Operation Team

Career Development Tools

သတင်းရင်းမြစ်များ (Information Resources Webpages)

Title	Website	Description
Mohinga	www.mohinga.info	This resource is provided through a joint effort by the <u>Foreign Economic Relations Department (FERD)</u> and the <u>Development Partners Working Committee (DPWC)</u> .
English – Myanmar Glossary of Democratic Terms	http://www.democraticglossary.org.mm/	This resource is provided by International IDEA and Local Resource Center. In this page, you can get glossary and also can download the publication books by IDEA.
Civil and Political Rights Campaign Group - CPRG	http://cprcg-myanmar.org/	This source is provided by CPRG and in this page, you can get and learn about the <u>documents of land and Citizen rights</u> .
Open Myanmar Initiative	http://budget.omimyanmar.org/ http://omimyanmar.org http://hluttaw360.info	State & Region Budget Summary Union Budget Summary Budget Data Explorer Subnational Budget Explorer Open Myanmar Initiative Hluttaw Inside
MIMU	www.themimu.info	Map & Data request Job & Publication announcement
Democracy Center	democracycenter.org/	
Download Free eBook	http://bookboon.com/	You can download textbooks and business book in PDF format
ANSA-EAP	http://www.ansa-eap.net/about-us/who-we-are/the-four-pillars-of-social-accountability/	Social Accountability 4 pillars of SA Video clip is already downloaded Myanmar version is provided with WinResearcher Font
ESDS	https://www.esds.co.in/blog/types-of-governance/#idc-container	Governance
Human Security Course	http://humansecuritycourse.info	

e-Learning		
LOGIN ASIA	www.loginasia.org	Learning Networks and online study on decentralization and Local governance
	http://courses.edx.org	Online Study
	www.goodgovernance.org.au	
Myanmar News Paper	https://issuu.com/myanmarnewspaper/docs	မြန်မာ့အလင်း၊ ကြေးမုံ၊ The Global New Light of Myanmar
Ethiopia Social Accountability Phase 2	http://esap2.org.et/resources/	
Global Partnership for Social Accountability	http://gpsaknowledge.org/	
Transparency International	www.transparency.org	Tools to support to transparency in local governance
PRAN in Nepal	http://www.richardholloway.org/books/social-accountability/	Social Accountability
Social Accountability E-Guide - WorldBank	https://saeguide.worldbank.org/social-accountability-tools-approaches	
TearFund Roots _ Trearfund Resourcing Organisations with Opportunities for Transforming and Sharing	https://learn.tearfund.org/en/resources/publications/roots/	A webpage with a range of <i>resources</i> to support local organisations to assess and build their own capacity. # Download files such as _ Advocacy Toolkit, PCM, HIV & AIDS: Taking Action, Partnering with the local Church, Capacity Self-Assessment, Fundraising, Reducing Risk oof Disaster In Our Communities, Human Resource Management, Peace Building within our Communities, Child Protection, Organizational Governance, Environmental Sustainability
	https://www.bond.org.uk/resources/source/bond	The most useful tools, reports, books, how-to-guides, videos, briefings, presentations and websites for people working in international development.
	https://www.libertarianism.org/guides/lectures/what-makes-institutions-just-unjust	Introduction to Political Philosophy
Community Toolkit	https://ctb.ku.edu/en	
	https://www.libertarianism.org/guides/lectures/what-makes-institutions-just-unjust	PDF, Transcript, and Audio
Develop the Skills you	https://www.skillsyouneed.com/	PDF E-Books

Need for Life		
International Institute for Facilitation and Change	www.english.iifac.org	Free Resources for Facilitator
Online Diagram software	http://www.lucidchart.com	
Department of Population, Ministry of Labour, Immigration and Population (Regional Census Report (2014))	http://www.dop.gov.mm/ http://www.dop.gov.mm/en/state-region/rakhine#publication-content	Census Report and other thematic Reports Township Reports in Rakhine State
The Global Economic	https://www.theglobaleconomy.com/Burma-Myanmar/	Economic Indicators for over 200 countries
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန	https://dica.gov.mm/mm/my/243330	Insight learning to the Government Guidelines on Environmental Conservation
မြန်မာ့ဥပဒေ သတင်းအချက်အလက် ဝန်ခံ	https://www.mlis.gov.mm/mobile.do?locale=my_MM&fbclid=IwAR0AeqldhfDu4NjdjGGDV-ATJuo957RXua0utO49b1CLISWFvHul5a0ra74	

Scholar Institute ၏ Newsletter နှင့် ပက်သက်၍ အကြံဉာဏ်များ နှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာများအား ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

လတစ်လ၏ ၂၅ ရက်နေ့ အား နောက်ဆုံးထား၍ အောက်ဖော်ပြပါ Email သို့ လိပ်မူ၍ ပေးပို့ နိုင်ပါသည်။

အကြံဉာဏ်များ နှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာ - aungshwe121@gmail.com

Scholar Institute ၏ Newsletter သည် Scholar Institute အဖွဲ့ ဝင်များ နှင့် ရုံးဝန်ထမ်းများ အတွက်သာ ဖြစ်၍ ထိုသူများထံမှ ပေးပို့ လာသော အကြံဉာဏ်များနှင့် သတင်းဆောင်းပါးလွှာများအား လျှို့ဝှက်လှဲစွာ ကြိုဆိုအပ်ပါသည်။